

Disse ønsker vil i et vist omfang være tilgodeset ved bestemmelsen i lovforslagets § 5, nr. 7, der gør undtagelse for „myndigheders brevveksling med sagkyndige til brug i retssager eller ved overvejelse af, om retssag bør føres“.

Denne bestemmelse omfatter også brevveksling med andre end juridisk sagkyndige under forudsætning af, at brevvekslingen finder sted i det angivne øjemed.

I relation til den tilsvarende bestemmelse i partsøffentlighedslovens § 6, nr. 4, har der været gjort gældende, at denne bestemmelse efter omstændighederne må kunne finde anvendelse, også når et ministerium indhenter en udtalelse fra kammeradvokaten om en påtænkt forvaltningsafgørelses lovlighed, selv om der på dette tidspunkt ikke er aktuel udsigt til, at sagen vil blive indbragt for domstolene; det forhold, at sagen forelægges for kammeradvokaten, vil i almindelighed indicere, at et senere sagsanlæg betragtes som en mulighed. Praxis er muligvis i overensstemmelse hermed. Se *Eilschow-Holm: Det kontradiktoriske Princip i Forvaltningsprocessen* (1968) side 419 note 54, *samme Juristen* 1969 side 170 og den i U.f. R. 1969 side 301 refererede højesteretskendelse. Samme betragtning må efter omstændighederne kunne anlægges i forhold til udtalelser om juridiske tvivlsspørgsmål, der indhentes fra andre advokater eller juridisk sagkyndige, herunder de kommunale sammenslutninger, når de optræder som juridisk konsulent for en kommune.

Denne udvidende fortolkning af bestemmelsen kan imidlertid næppe finde anvendelse på brevveksling med andre end juridisk sagkyndige, da den må ses i sammenhæng med, at det ikke under et civilt søgsmål kan pålægges en part at fremlægge et juridisk resposum efter reglerne i retsplejelovens § 298.

5. De hensyn, der ligger bag bestemmelsen i lovforslagets § 5, nr. 7, jfr. offentlighedskommissionens betænkning side 67, kan ikke anføres til støtte for gennemførelsen af en yderligere undtagelsesbestemmelse som foreslået af de kommunale organisationer.

De synspunkter, som organisationerne i deres henvendelse har anført som begrundelse for deres forslag, har imidlertid i sig selv betydelig vægt.

Baggrunden for organisationernes forslag

er, at materiale til brug for de interne overvejelser om afgørelsen eller behandlingen af en sag i større kommuner typisk udarbejdes af teknisk sagkyndige medarbejdere eller juridisk uddannet personale og derfor vil være undtaget fra aktindsigt efter lovforslagets § 5, nr. 3-5. I mindre kommuner vil man derimod ofte tilvejebringe materiale af samme karakter ved indhentelse af sagkyndige udtalelser udefra, navnlig fra advokater og rådgivende arkitekt- og ingeniørfirmaer; sådanne udtalelser vil som udgangspunkt ikke kunne anses som internt arbejds materiale, men vil være undergivet aktindsigt efter lovforslagets almindelige regler.

Det må således erkendes, at der efter det foreliggende lovforslag bliver en vis forskel med hensyn til aktindsigtens omfang alt efter størrelsen og organisationen af den enkelte kommunes egen forvaltning; og der må i og for sig også gives de kommunale organisationer medhold i, at det var ønskeligt, om man ved udformningen af undtagelsesbestemmelserne i lovforslagets § 5 havde kunnet tage hensyn til disse forskelle i de enkelte kommuners arbejdsvilkår.

Efter justitsministeriets opfattelse vil det imidlertid næppe være muligt at foretage en tilfredsstillende afgrænsning af det materiale, der herefter skulle sidestilles med internt arbejds materiale, over for andre sagkyndige udtalelser, der indhentes udefra, men hvor tilsvarende særlige hensyn ikke gør sig gældende.

Det kan i denne forbindelse nævnes, at det også inden for centraladministrationen i vidt omfang forekommer, at f. eks. et ministerium som led i behandlingen af en sag må søge sagkyndig bistand udefra, undertiden fra private (f. eks. læger, arkitekter og ingeniører), men som oftest fra andre offentlige myndigheder, herunder særligt sagkyndige organer (f. eks. retslægerådet). I et vist omfang er det i lovgivningen pålagt vedkommende myndighed at indhente sådanne udtalelser. Ved udarbejdelsen af det foreliggende lovforslag har det været klart forudsat, at sådan brevveksling bør være undergivet aktindsigt efter forslaget almindelige regler.

Man skal endvidere pege på, at brevveksling mellem en kommune og kommunens konsulenter i forbindelse med en sags forbe-